

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm001195

Dane szczegółowe

Właściciel: **sold**
Kraj: **Polska**
Okres historyczny: **II Rzeczpospolita (Polska)**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **BGŁ**
Wytwórca: **GRABSKI Br. (Łódź)**
Średnica: **25.5 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●-|-**
Profil: **(- jednowarstwowy, wypukły**

Występujące elementy

- monogram [latin-D; latin-E; latin-K; latin-S; latin-Z]

Przeznaczenie

- kolejowy

Ostatnia aktualizacja: **2020-02-10 19:18**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.04.28

Opis guzika btrm001195

Polski guzik kolejowy z okresu II RP
© buttonarium.eu

Awers przedstawia uskrzydłone koło lokomotywy (uniwersalny symbol kolejarzy) od którego w dół odchodzą poruny (uniwersalny symbol elektryczności), powyżej koła umieszczono skrót K.E.Z.Ś.D., na obrzeżu guzika występuje pojedynczy, wypukły rant.

Rewers sygnowany: BG Ł 198 (liczba w lustrzanym odbiciu).

Przeznaczenie i datowanie

Guzik należał do pracownika Koleji Elektrycznych Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego, które powstały prawdopodobnie w 1903 roku i istniały do 15 listopada 1948 roku, kiedy to doszło do połączenia ze Śląskimi Liniami Autobusowymi i utworzono Śląsko-Dąbrowskie Linie Komunikacyjne, które następnie w 1951 roku przekształcono w Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Katowicach, a obecnie funkcjonuje jako Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Źródła

- Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska
- Kustowski W. - [POLSKIE GUZIKI REGULAMINOWE NIEWOJSKOWE od 1918 roku, Kraków 2014](#)
- [Wikipedia.pl - Śląskie Linie Autobusowe](#)
- [Wikipedia.pl - Tramwaje w konurbacji górnośląskiej](#)
- [Wikipedia.pl - Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Katowicach](#)
- www.kzkgop.com.pl - Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego
- www.wpk.katowice.pl - Rys monograficzny komunikacji miejskiej województwa katowickiego

Wytwórca: GRABSKI Br. (Łódź)

Bronisław Grabski (1891-1969), w 1921 roku założył zakłady przemysłowe produkujące m.in. guziki. Zakłady te mieściły się w Łodzi na ul. Zakątnej 59/61. Grabski był jednym z głównych producentów guzików dla Wojska Polskiego w okresie II Rzeczypospolitej (ok. 40 mln. szt.), artykułów strzeleckich, wyszkoleniowych, sprzętu do konserwacji broni, artykułów grawerskich (odznaki), artykułów fibrowych i skórzanych, hafciarskich i pasmanteryjnych oraz wszelkiego ekwipunku mundurowego i taborowego.

Ciekawostki

- W *Spisie abonentów Sieci telefonicznych Państwowych i Koncesjonowanych w Polsce (z wyjątkiem m. st. Warszawy) na 1939 r.*^[1], na stronie 946 podano adresy i numery telefonów Bronisława Grabskiego:
  - do zakładu: ul. Pogonowskiego 59/61, tel. 1 38 53
  - mieszkania: ul. Kopernika 6, tel. 1 61 83^[2].
- W 1936 roku zmieniono nazwę ulicy z Zakątnej na ulicę kapitana Stefana Pogonowskiego^[3] - bohatera wojny polsko-radzieckiej 1920 roku. W 1945 roku, z powodów politycznych, musiano powrócić do nazwy Zakątna, ale za to w 1993 roku ponownie przywrócono nazwę kpt. Pogonowskiego^[4].
- Oprócz sygnatur, na rewersie pojawiał się niekiedy rok produkcji (poniżej uszka), czasami był to pełny rok (np. 1934), a czasami tylko dwie ostatnie cyfry (np. 39). Powyżej uszka umieszczano kolejny numer matrycy - najczęściej w lustrzanym odbiciu.
- Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Miejskiej Komisji do spraw upaństwowienia przedsiębiorstw na m. Łódź z dnia 25 października 1946 r. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Zarządu Miejskiego w Łodzi Nr. 10, poz. V. z dnia 18 grudnia 1946 r. zakłady Bronisława Grabskiego przeszły na własność państwa^[5], po jakimś czasie przemianowano je na Łódzkie Zakłady Przemysłu Guzikarsko-Galanteryjnego. Początkowo używano starych matryc rewersów, co za tym idzie na guzikach widniały jeszcze sygnatury Grabskiego, później zmieniono sygnatury na ŁZG wraz z kolejnym numerem matrycy - najczęściej w lustrzanym odbiciu (patrz: [ŁZG](#))

Źródła

- ^[1][Spis abonentów Sieci telefonicznych Państwowych i Koncesjonowanych w Polsce \(z wyjątkiem m. st. Warszawy\) na 1939 r.](#)
- ^[2][Pozycja](#) ^[1] - strona 946
- ^[3][Wikipedia.pl - Stefan Pogonowski](#)
- ^[4][Wikipedia.pl - Polesie \(dzielnica Łodzi\)](#)
- ^[5][MONITOR POLSKI. Dziennik urzędowy RP. Warszawa, dnia 30 kwietnia 1948 r. - strona 6, pozycja 246](#)
- [Polskie guziki wojskowe w XX wieku - Katalog z wystawy, Elbląg 1988](#)

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-15 08:38**